

Telekomunikacijų įmonės turi skubios pagalbos iškvietimo skambučius numeriu 112 tvarkančiai institucijai nemokamai teikti informaciją, leidžiančią nustatyti skambinančiojo buvimo vietą

Valstybės narės turi užtikrinti, kad ši pareiga būtų įgyvendinta, net jeigu mobiliojo ryšio telefone nėra SIM kortelės

AW ir kt. yra ES (17 metų amžiaus merginos, kuri tapo nusikaltimo auka) artimieji. 2013 m. rugsėjo 21 d. apie 6 val. ryto Panevėžio (Lietuva) priemiestyje ES buvo pagrobta, išžaginta ir gyva sudeginta automobilio bagažinėje. Būdamą ten uždaryta, ji mobiliojo ryšio telefonu apie dešimt kartų, prašydama pagalbos, skambino bendruoju Europos skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numeriu 112. Tačiau Bendrojo pagalbos centro įranga nerodė mobiliojo ryšio telefono, kuris buvo naudojamas, numerio, o tai sutrukdė nustatyti nukentėjusiosios buvimo vietą. Nebuvo galima nustatyti, ar ES naudotame mobiliojo ryšio telefone buvo SIM kortelė ir kodėl Bendrasis pagalbos centras nematė jos numerio.

AW ir kt. pateikė skundą Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Lietuva); skunde prašė įpareigoti Lietuvos valstybę atlyginti nukentėjusiosios ES ir jų pačių patirtą neturtinę žalą. Grįsdami skundą jie tvirtina, kad Lietuva neužtikrina tinkamo praktinio Universalijų paslaugų direktyvos¹ įgyvendinimo; šioje direktyvoje numatyta, kad valstybės narės užtikrina, jog telekomunikacijų įmonės sudarytų galimybę skubios pagalbos iškvietimo skambučius numeriu 112 tvarkančiai institucijai nemokamai naudotis skambinančiojo buvimo vietos nustatymo duomenimis, kai tik ta institucija gauna tokį skambutį². Ši taisyklė taikoma visiems skambučiams bendruoju Europos skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numeriu 112. Dėl šio neužtikrinimo buvo neįmanoma perduoti policijos operatyviniams pareigūnams informacijos apie ES buvimo vietą, o tai sutrukdė jiems atvykti į pagalbą.

Vilniaus apygardos administracinis teismas Teisingumo Teismo klausia, ar šioje direktyvoje nustatyta valstybių narių pareiga užtikrinti tokią galimybę, net jeigu skambinama iš mobiliojo ryšio telefono be SIM kortelės, ir ar valstybės narės turi diskreciją nustatyti informacijos apie skambinančiojo numeriu 112 vietą tikslumo ir patikimumo kriterijus, leidžiančią joms apriboti juos taip, kad jie apimtų tik bazinės stoties, per kurią buvo perduotas skambutis, nustatymą.

Šiandien priimtame sprendime Teisingumo Teismas primena, kad iš paties direktyvos teksto matyti, jog pareiga sudaryti galimybę nemokamai naudotis skambinančiojo vietos nustatymo duomenimis taikoma „visiems skambučiams bendruoju Europos skubios pagalbos iškvietimo telefono ryšio numeriu“. Be to, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog pirminėje direktyvos redakcijoje valstybėms narėms nustatyta pareiga pasiekti rezultatą (su sąlyga, kad tai techniškai įmanoma), kuri neapsiriboja tinkamų teisės aktų priėmimu, bet reikalaujama, kad visų skambinančiųjų numeriu 112 vietos nustatymo duomenys būtų veiksmingai perduoti pagalbos

¹ 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/22/EB dėl universalijų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (OL L 108, 2002, p. 51; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 367), iš dalies pakeista 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/136/EB (OL L 337, 2009, p. 11).

² 26 straipsnio 5 dalis.

tarnyboms. Taigi skambučiai numeriu 112 iš mobiliojo ryšio telefono be SIM kortelės negali būti pašalinami iš šios direktyvos taikymo srities.

Todėl Teisingumo Teismas mano, kad **direktyvoje nustatyta valstybių narių pareiga užtikrinti (su sąlyga, kad tai techniškai įmanoma), jog atitinkami ūkio subjektai sudarytų galimybę skubios pagalbos iškvietimui skambučius numeriu 112 tvarkančiai institucijai nemokamai naudotis skambinančiojo vietos nustatymo duomenimis, kai tik ta institucija gauna tokį skambutį, įskaitant atvejus, kai skambinama iš mobiliojo ryšio telefono be SIM kortelės.**

Toliau Teisingumo Teismas konstatuoja, kad nors valstybės narės turi tam tikrą diskreciją nustatydamos kriterijus, susijusius su informacijos apie skambinančiojo numeriu 112 buvimo vietą tikslumu ir patikimumu, šie kriterijai bet kuriuo atveju turi užtikrinti (kiek tai techniškai įmanoma) tokį informacijos apie šio skambinančiojo vietą tikslumą ir patikimumą, kuris būtinas tam, kad pagalbos tarnybos galėtų naudingai atvykti į pagalbą. **Todėl diskreciją, kurią turi valstybės narės nustatydamos šiuos kriterijus, riboja būtinybė užtikrinti perduotos informacijos naudingumą, kad būtų galima veiksmingai nustatyti skambinančiojo buvimo vietą, taigi ir kad galėtų atvykti pagalbos tarnybos.** Kadangi toks vertinimas yra labai techninio pobūdžio ir glaudžiai susijęs su Lietuvos judriojo ryšio tinklo ypatumais, jį turi atlikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Galiausiai Teisingumo Teismas pažymi, kad viena iš sąlygų, kurios turi būti įvykdytos, kad kiltų valstybės narės atsakomybė už privatiems asmenims padarytą žalą dėl jai priskirtinų Sąjungos teisės pažeidimų, yra tiesioginio priežastinio ryšio tarp šios teisės pažeidimo ir šių asmenų patirtos žalos buvimas. Vis dėlto nacionalinės teisės aktuose dėl žalos atlyginimo nustatytos sąlygos negali būti mažiau palankios už tas, kurios susijusios su panašiais vidaus skundais.

Todėl tuo atveju, kai pagal valstybės narės vidaus teisę netiesioginio priežastinio ryšio tarp nacionalinių valdžios institucijų padaryto pažeidimo ir asmens patirtos žalos buvimas yra pakankamas valstybės atsakomybei kilti, tokio netiesioginio priežastinio ryšio tarp šiai valstybei narei priskiriamo Sąjungos teisės pažeidimo ir asmens patirtos žalos taip pat turi pakakti, kad kiltų tos valstybės narės atsakomybė už šį Sąjungos teisės pažeidimą.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127